

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

Vážený pan ministr
Ing. Marian Jurečka
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
DS: sc9aavg

V Praze dne 4.6.2024

Vážený pane ministře,

Profesní komora sociálně právní ochrany dětí (dále v textu „PKSPOD“) si Vás dovoluje upozornit na výsledky a doporučení výzkumu Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí (dále v textu VÚPSV), který prováděl v letech 2019–2024 šetření zaměřené na „*Dopady míry rodičovského konfliktu na dítě a role, jakou v nich hraje konkrétní forma porozvodového uspořádání péče.*“ Jakkoli výzkumem a jeho výsledky bezesporu disponujete, protože MPSV bylo odborným garantem, přesto si pro pohotovost dovolujeme dát do přílohy prezentace jednotlivých bloků (šíření výsledků výzkumu VÚPSV povoluje).

Krom řady velmi zajímavých poznatků vyplynuly z výzkumu i následující informace:

- Rodiče se s problémy rozpadající se rodiny obracují ze všech odborných institucí nejčastěji na OSPOD (viz prezentace 2. blok, slidy č. 5 a 6), je to celkem 26 % respondentů, až druzí jsou právníci s 19 % respondenty. Dle odpovědí předkladatelů výzkumu toto procento se netýká rodičů, kde byl OSPOD ustanoven jejich dětem jako kolizní opatrovník, ale týká se výlučně dobrovolného vyhledání prvotní odborné podpory. Více než čtvrtina rodičů sáhne jako první po podpoře OSPOD.
- VÚPSV definoval i tzv. bariéry v kontaktu s OSPOD (viz prezentace 2. blok, slide č. 7), kde bariérou je špatný společenský obraz OSPOD a obava z pravomocí OSPOD. Přesto ale vyšel OSPOD s řadou ocenění své práce a to přesto, že respondenty musely být rodiny, které přicházely na OSPOD vesměs v neutěšeném osobním životním období.
- OSPODy, vnímali respondenti jako nestranné profesionály, jednající se snahou normalizovat komunikaci mezi rodiči a se zaměřením na dítě. OSPOD byl vnímán jako instituce s přehledem o adekvátní dostupné odborné pomoci pro rodinu v dané lokalitě.
- Naopak jako negativní vnímali respondenti nejvíce krom pocitu, že OSPODy jsou více nakloněné matkám, že je škoda, že na ně (na OSPODu) nebyl čas pro jiné případy, jinými slovy občané vnímali přetíženost pracovníků OSPOD. Nutno též dodat, že naopak nebyly vždy dobře hodnocené informace, které na OSPODech získali.
- A doporučení VÚPSV? Mimo jiná důležitá doporučení si dovolíme pro naši potřebu vyzdvihnout a přímo citovat prezentaci 3. blok, slide č. 7:

10. Podporovat zlepšení obrazu pracovníků OSPOD:

- prezentovat pozitivní dopady práce OSPOD,
- snížit přetížení pracovníků a zvýšit jejich časové možnosti věnovat se jednotlivým případům → personální posílení, zlepšení finančního ohodnocení,
- podporovat supervize a vzdělávání,
- podporovat vznik informačních letáků / brožur o činnosti OSPOD,

- *podporovat tvorbu filmů, televizních seriálů a filmových dokumentů s touto tematikou do přípravy scénářů zapojovat sociální pracovníky.*

PKSPOD se dovoluje tímto vrátit zpět k dopisu, který Vám pane ministře adresoval v červenci 2022 (rovněž si jej pro lepší orientaci dovoluujeme dát znovu do přílohy) a ve kterém Vás upozorňuje na alarmující stav OSPODů, popisuje příčiny tohoto stavu a signalizuje možné důsledky, pokud MPSV přístup k OSPODům nezmění. Můžeme konstatovat, že hodnocení stavu OSPODů PKSPOD je dnes podloženo odborným a velmi podrobným výzkumem, který VÚPSV realizoval celkem pět let.

Na dopis PKSPOD o neutěšeném stavu OSPOD v ČR jste dne 11.11.2022 dopisem odpověděl, že děkujete nejen za náročnou a záslužnou činnost na OSPOD, ale uvítal jste rovněž možnost otevřeně komunikovat a reflektovat praktické potřeby pracovníků OSPOD.

V této souvislosti se Vás, po cca roce a půl, dovoluujeme dotázat, jak daleko pokročilo reflektování příslibů z Vašeho dopisu, ze dne 11.11.2022.

1. Vaše sdělení cit.: „*Pokud jde o posílení finančního obodnocení zaměstnanců, je třeba uvést, že limity těchto opatření se odvíjejí v první řadě od limitů státního rozpočtu, respektive rozpočtové kapitoly MPSV...*“. Dovolujeme se dotázat, zda se od listopadu 2022 již podařilo toto Vaše předsevzetí do rozpočtové kapitoly MPSV zapracovat a v jaké výši?
2. Možnost zavedení náborového příspěvku pro nové zaměstnance a věrnostního příspěvku pro stávající zaměstnance jste nám umožnil čerpat ze stávajícího transferu na výkon SPOD. Jinými slovy, pokud si zaměstnanci OSPOD ušetří na náborový příspěvek, pak ho mohou vyplatit. Dovolujeme si v této souvislosti upozornit na velmi závažnou situaci, že k dnešnímu dni nebyla ze strany MPSV vyplacena na ochranu ohrožených dětí v ČR ani jedna koruna a OSPODy/výkon SPOD dotují samosprávy ze svých peněz. Tedy nejen, že nenašetříme, což nebylo možné ani ze stávajících peněz, ale nemáme ani na samotný výkon SPOD.
3. Zavedení postupně narůstajícího počtu dnů dovolené, zavedení institutu sabatických pracovních dnů a dnů pracovního volna po odsloužené pracovní pohotovosti byly podle Vás otázkou změny zákoníku práce a zavázal jste se, že v tomto směru bude otevřena otázka na možnosti úpravy v zákoníku práce. Ačkoli jsme jako profesní organizace nebyli přizváni k žádnému jednání v tomto smyslu, nedá se přehlédnout z veřejných zdrojů, že zákoník práce právě upravujete/upravovali jste. Dovolujeme se dotázat, zda a v jaké podobě je v něm tento Váš vlastní závazek zapracován?
4. Ohledně odměn za mimořádný pracovní výkon jste uvedl, že se jedná o vztah zaměstnance a zaměstnavatele, a že MPSV v této věci zajišťuje pouze objem, prostředků. Objem, prostředků za rok 2024 je od MPSV k dnešnímu dni 0 korun.
5. MPSV Vašimi ústy podporuje akreditační systém praxe zaměstnance navrhovaný PKSPOD, dovoluujeme si tedy dotázat, jak se v této oblasti za rok a půl pokročilo?
6. Role samostatného kolizního opatrovníka na OSPOD. PKSPOD opakovaně apeluje na MPSV a nabízí rovněž v této oblasti své vlastní nasazení a pomoc v praxi, aby byl vytvořen jednotný model výkonu kolizního opatrovnictví OSPODy. Předkládaný výzkum VÚPSV jasně ukazuje na to, že OSPOD je v rámci výkonu kolizního opatrovnictví dobrá volba a že má co nabídnout jak rodičům, tak konečně i soudu z pozice zástupce dítěte. V tomto smyslu byla na MPSV založena odborná skupina, která však v setkávání bez dalšího ustala.

PKSPOD si dovoluje v této souvislosti apelovat na MPSV i přímo na Vás pane ministře, že jen v konfliktech mezi rodiči je OSPOD nejvyhledávanějším odborníkem ze strany rodičů (viz Výzkum VÚPSV). Byla by profesně značná škoda tuto část rodin vypustit, či je přesměřovávat kamkoli jinam,

PROFESNÍ KOMORA SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ OCHRANY DĚTÍ, z.s.

do neověřených institutů. Naopak, této značné skupině dlužíme jako stát garantované, odborné poradenství a zacílenou edukaci, kterou mohou dostat na každém OSPOD a to pracovníky, kteří jsou v této oblasti skutečnými profesionály a kteří budou poskytovat stejnou podporu napříč ČR. PKSPOD znovu nabízí MPSV v této věci maximální podporu.

Je logické vyvodit z výzkumu VÚPSV i závěr, že je-li to více než čtvrtina osob, kteří se obrací na OSPOD v rodičovském konfliktu, pak to bude v oblasti zanedbávání a ohrožení zdraví a života dětí skupina ještě podstatně větší.

Přesto se OSPODy musí soustavně připomínat (není nám to příjemné). Jakkoli mají prokazatelně největší záběr a tím i zkušenosti s identifikací a řešením problémů v rodinách, nejsou chápány jako odborný partner. Až poněkud rozpačitě působí v tomto kontextu například „Dny péčení bábovek“, které pořádá MPSV v rámci bohuželboho náboru pěstounů, v porovnání s tím, že na výkon ochrany ohrožených dětí stát v roce 2024 k dnešnímu dni neposlal ani jedinou korunu. Pokud by výkon SPOD nedotávaly obce (každá v jiné míře, někde si například jízdné do rodin, k soudům a na další jednání platí zaměstnanci OSPOD z vlastních zdrojů), pak by se stát věnoval zřejmě už jen náhradní rodinné péči, přičemž na předcházení odebírání dětí, jejich podporu a ochranu v ohrožených rodinách zcela rezignoval.

Dovolujeme si pane ministře co nejzdvořileji na Vás apelovat, aby byly bezprostředně z MPSV poukázány finanční prostředky na výkon SPOD. Obce pořádají letos v krátkém časovém období dvoje volby a jejich rozpočty jsou rovněž napjaté. Zaměstnanci OSPODů nemohou výkon SPOD dotovat ze svých zdrojů donekonečna.

Dovolujeme se kromě položených dotazů výše též dotázat, jak pokračuje Váš slib, který jste dal dne 13.12.2023 v Poslanecké sněmovně, že zvýšíte platy pracovníků OSPOD?

Rovněž zdvořile žádáme o odpověď, jak MPSV zohlední ve své činnosti závěry VÚPSV.

V závěru dopisu si dovoluji ještě zcela korektně signalizovat, že v době odesílání výše uvedeného je PKSPOD v aktivní spolupráci s OSPOD Karviná (nešťastná událost útoku na sociální pracovníci a její rodinu) a pravděpodobně Vás, a nejen Vás budeme v této souvislosti ještě kontaktovat. Případ a situaci na OSPOD Karviná zatím mapujeme, a proto na ni budeme reagovat až ověříme všechny informace.

S pozdravem

Mgr. Dagmar Kubičková
předsedkyně PKSPOD